

Prästgården

Några kyrkopolitiker har velat riva den gamla prästgården medan andra vill bevara den.

Här följer en kort historik om denna vår byggnad.

Foto: Christel Ek

Önskemål om en ny prästgård blev aktuellt i början av 1840-talet. Den tidigare prästgården från 1600-talet, som låg där nuvarande korsvirkeshuset Gerekegården i dag är beläget, var i ett så skröpligt skick att en reparation inte ansågs möjlig. Flera förslag till en ny byggnad togs fram och 1842 fastnade man för ett förslag av murarmästare Ekelund. Det uppstod dock ett problem. Enligt gällande byggnadsstadgar var man

tvungen att vid nybyggnad vända fasaden mot gatan. Ekelunds prästgård skulle komma att ha gaveln mot Kyrkogatan, vilket vållade oenighet bland stadens beslutsfattande. Man löste detta problem genom att hävda att det nya huset, genom sitt läge skulle komma att vända fasaden mot torget men innan detta blev klart hade ärendet vandrat hela vägen till högsta instans innan det slutligen blev godkänt. År 1846 var byggnad-

den klar för inflyttning men den gamle prosten och kyrkoherden Erik Daniel Kidron, som varit en av de pådrivande rörande nybygget, hann aldrig flytta in i sin nya prästgård. Han avled precis när bygget var klart. Det blev i stället hans efterträdare Lars Niklas Mellquist som år 1847 blev den första att flytta in i det förnämliga huset. Han blev den kyrkoherde som med sina 37 år bott längst

fort. på nästa sida

Välkommen till S:t Olofs kapell i Tylösand måndag 17 juni kl 18.30

Vad hände 1963? Det här var ett dramatiskt nyhetsår!

USA:s president John F. Kennedy mördades. I Sverige avslöjades storspionen Stig Wennerström. Samtidigt skakades Storbritannien av den så kallade Profumoskandalen.

Under tiden gick livet vidare i Halmstad. Det är om detta lokala perspektiv som Anders Bergenek kommer att berätta på traditionsenligt sätt på Gamla Halmstads sommarmöte.

Alla hälsas varmt välkomna!

Ring och anmäl deltagande till kansliet eller mejla info@gamlahalmstad.se eftersom antalet platser begränsas av lokalens storlek.

Det går att komma utan föransmälan men vi kan inte garantera att det finns plats då.

Inträde: **100:- inkluderar kaffe med bröd.**

tjänas som sockenstuga. Som byggnadsmaterial kom man att använda tegel och annat byggnadsmaterial från kyrkans båda norra medeltida utbyggnader, som revs i samband med nämnda kyrkorestaurering. En sockenstuga var en slags föregångare till dagens församlingshem. Nästa tillbyggnad var färdig år 1907 och den kom att inhysa pastorsexpedition samt ett brandsäkert arkivrum. Pastorsexpeditionens verksamhet växte och så småningom togs även sockenstugans utrymme i anspråk.

En bit in på 1950-talet flyttade pastorsexpeditionen in i nybyggda lokaler vid Karls XI:s väg och när Halmstads

nfällighet bildades 1962, s administration in i de erna i anslutning till prästomband med detta renovera, vilket innebar att även aster mot kyrkan omändrades något. I mitten av 1970-talet började kyrkoförvaltningen bli trångbodd. Efter att ha diskuterat olika alternativ, beslöt man sig för att göra om även den gamla prästgårdsdelen till förvaltning och i dess ställe bygga en helt ny prästgård inne i den gamla trädgården. De sista som kom att bo i den gamla prästgården blev kyrkoherde Gunnar Hammarström och hans fru Bodil. Den invändiga ombyggnaden blev total, men den gamla stommen med bärande väggar är bevarad. Utvändigt ändrades nästan ingenting; endast några burspråk och verandor mot gården borttogs. På tomten låg även en gammal byggnad

som en gång använts som stallar. Denna revs nu för att lämna plats till parkering. År 1979 var lokalerna inkluderade i den nya kyrkoherdebostaden färdiga. Under 1990-talet diskuterades att använda den gamla prästgårdslängan till ett så kallat Kyrkans hus, men dessa planer blev aldrig av.

Den gamla prästgården har högsta bevarandeklass i kommunens bevarandepplan, och tillsammans med kyrkan, Tre hjärtan samt några andra hus, är detta det enda som är bevarat av den gamla torgbilden. Alla andra, äldre byggnader runt torget drabbades av 1960-talets rivningsraseri. Det är därför viktigt att den gamla prästgården, vars utseende i stort sett inte ändrats sedan den sista tillbyggnaden 1907, bevaras för framtiden.

Peter Lundqvist

Vårmöte med föredrag om Malcus

På Gamla Halmstads vårmöte stod Malcus i fokus. Bengt Gärdfors har nyligen skrivit "Malcus - ett halländskt industriminne", del fyra i Gamla Halmstads skriftserie om stadens industrihistoria.

Vid vårmötet berättade Bengt om företagets utveckling och verksamhet för en stor skara åhörare i Immanuelskyrkan.

Av samtalen bland publiken att döma var det många som på något sätt hade anknytning till Malcus. Vilket kanske inte är så konstigt eftersom företaget

var ett av Halmstads största med över tusen anställda och verkade i åtta decennier.

Det som framför allt kännetecknade Malcus var den internationella verksamheten. Till nästan alla länder i världen exporterades borrar, borrarutrustningar, slipmaskiner, traverser, lyftdon och en mängd andra industriartiklar.

Malcus startade 1889 och var igång fram till 1969 då SKF tog över.

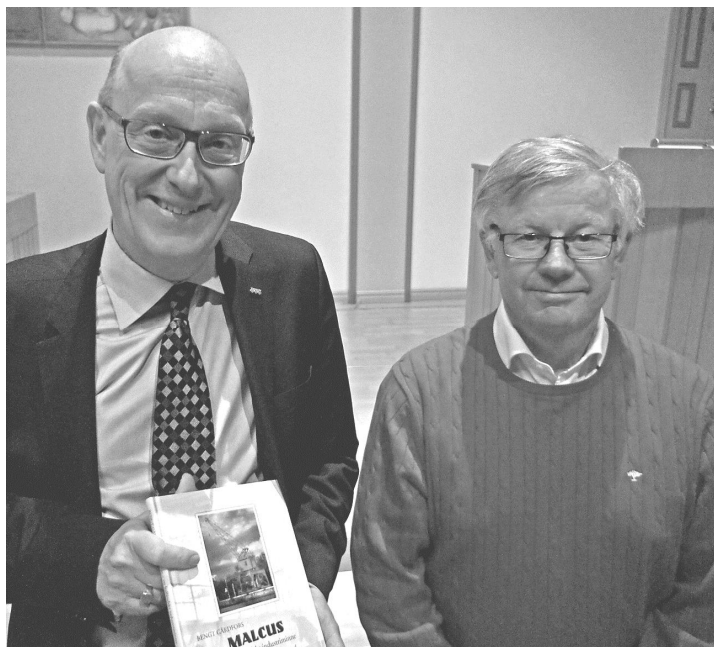
Vid mötet visades också "Från glada laxars land", en film som spelades in 1939 och skildrar Halmstad med dess

gator, sevärdheter, stränder och näringsliv. Efter mötet fortsatte kvällen med supé på Restaurang Jarlen.

"Malcus - ett halländskt industriminne. Berättelsen om en industri i Halmstad under 80 år" säljs i föreningens kansli och hos Halmstads bokhandlare. Boken är given läsning för alla som är intresserade av Halmstad och dess historia.

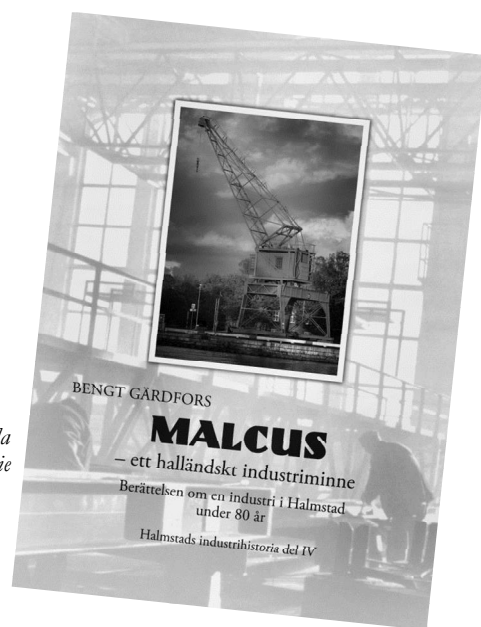
Många Malcus-anställda syns på bilden - kanske någon av dem är en släkting eller bekant till dig?

Stefan Gustafsson

Anders Bergenek
tackade Bengt Gärdfors
för det intressanta
föredraget.
Foto:
Stefan Gustafsson

Köp del fyra i Gamla
Halmstads skriftserie
om Halmstads
industrihistoria.
Pris: 200 kr

ordförande Sven Johansson

Jag valdes in i Gamla Halmstads styrelse 1997 och tycker själv det har hänt mycket med föreningen och i synnerhet med årsboken under dessa åren och jag är stolt över att vara en del av detta.

Årsboken är föreningens viktigaste tillgång och är idag en läsvärd bok med modern layout som borde locka alla med intresse av Halmstads stad.

Jag är också en erfaren släktskare och har varit ordförande i Hallands Släktforskarförening i många år. Det är en förening som ligger nära Gamla Halmstad med sin verksamhet och det har också varit en del samarbete mellan föreningarna genom åren.

Jag är född och uppvuxen inom nuvarande Halmstads kommun och bor kvar i staden.

Mitt arbete på ett större dataföretag gör att jag reser en hel del och arbetet gör att jag inte alltid kan vara lika mycket närvarande i det dagliga arbetet i föreningen som tidigare ordförande.

Men eftersom vi har en duktig och kompetent grupp i styrelse och kansli fungerar verksamheten bra även om jag

Halmstad.

I år verkar våren ha glömt bort Halmstad, visserligen är det soligt men usch så kallt.

Trots det så rustar Halmstad sig för varmare tider, uteserveringarna kommer fram och vårblommorna börjar planteras ut. Torghandlarna trotsar kylan och torgstånden fylls med tulpaner, påskliljor och penseer.

Som vi skrivit om tidigare arbetar Gamla Halmstad nu mycket med sociala medier, vi har ny hemsida och vi har skapat en Facebooksida. Man kan tycka vad man vill om Facebook, men den sidan Gamla Halmstad har fyller absolut ett behov, det ser vi på det stora intresset för sidan. Där publiceras bilder och skrivs om Halmstad både av föreningen och av våra medlemmar.

Där dyker allt som oftast upp för mig helt nya äldre bilder och vyer från Halmstad.

Det finns tydligen ett stort antal bilder liggande hos våra medlemmar och här får man nu möjlighet att publicera dem.

Vi närmar oss i rask takt 500 som gillar

sidan, det är så det heter på Facebook när man blir "medlem" på en sida.

Jag vet att många är negativa till Facebook och kanske med all rätt, men man kan göra bra saker där också. Varför inte gå in och titta på Gamla Halmstad och tala om vad ni tycker.

Sommaren närmar sig trots allt och då också det som nu blivit en tradition: Anders Bergenek berättar om vad som hände i Halmstad för 50 år sedan. Jag vet att Anders nu sitter och lusläser HP för 1963 så missa inte att boka in detta möte i St Olofs kapell i Tylösand.

Najaden april 2013

Träddäcket är nu lagt och ska hålla i 40 år framåt om man underhåller det.

Foto: Christel Ek

Najaden ruvar fortfarande under sin kokong, men i takt med vårens antågande kommer hon att vakna till liv igen. Under kokongen arbetas det för fullt, däckat är omlagt, lackat och klart, luckor och däcksinredning monteras

nu. Sedan åker vinterrocken av och under maj kommer riggen att monteras och till sommaren kommer Najaden att ligga framför slottet med ett nyrenoverat däck och alla master på plats. Ännu vet ingen för hur länge, det skulle

kunna bli Najadens sista sommar. Najadens öde ligger just nu hos fastighetsnämnden och i den utredning om Najadens framtid som de fått i uppdrag att utföra.

Sven Johansson

från mer än attio ars verksamhet på Hallandsgården (6/6-30/6) och under rubriken *Det sorglösa eländets gata* gestaltar Helge Öhrn i bild människoöden från stadens baksida (3/7-28/7).

Varje torsdag kl 18.30 med olika teman - här följer programmet:

6/6 **Den stora ombyggnationen på 1700-talet av S:t Nikolai Kyrka**

Ciceron kyrkoarkivarie Peter Lundqvist. Samling vid stora ingången, S:t Nikolai Kyrka.

13/6 **I Klara Johansons fotspår**

Av och med Teater Halland. Samling vid Norre Port.

20/6 **Sex, lögn och tre vita sanningar - vad är sant och vad är falskt?**

Gå med på en dramatiserad frågesport genom Halmstads historia. Tävla och vinn när vår galnaste stadsvandring gör comeback! Ciceron Johan Dahnberg, Hallands Konstmuseum och Peter Björk, Kvartersteatern. Samling vid Slottet. Samarr. Halmstads Kvartersteater.

27/6 **Bland falkfångare och sandjägare - historisk vandring på Östra stranden**

Ciceron naturguide HG Karlsson. Samling vid infarten till Hagöns camping.

4/7 **Sommarblomster i centrum**

Ciceroner Carl-Olof Svensson, biträdande enhetschef Teknik o Fritid Park distrikt väster och Elisabeth Mattsson, samordningsansvarig växthus Teknisk o Fritid.

ets stadsvandringar - Fri entré

Samling framför Halmstads slott.

11/7 **Fåglar i staden - bland befvädrade sommargäster och bevingade bofasta** Ciceron Anders Wirdheim.

Samling vid S:t Nikolai Kyrka.

18/7 **Överstelunden - berättelsen om en grön oas vid regimentet i Halmstad**

Ciceron f d major Anders Sträng. Efter visningen håller Garnisons- och Luftvärnsmuseet extra öppet. Samling vid minnesstenen utanför kasernvakten.

25/7 **Från torg till torg - aktuellt i Halmstads centrum** Ciceron arkitekt Mattias Bjellvi. Samling vid Europa och Tjuren på Stora Torg.

1/8 **En stilla promenad genom popcornstaden med den franske skådespelaren Martin Selze**

Vår stad har fått en ny fabrik, en popcornfabrik. Han visar vilken betydelse detta har fått för Halmstads utveckling och hur det har påverkat det dagliga livet i den lilla staden vid havet. Samling vid infohusvagnen på Stora Torg. Samarr. VTST/Internationella Gatuteaterfestivalen.

8/8 **Kvarteret Baertling - vandring bland konsten av Olle Baertling på Högskolans campus**

Ciceron konstvetare Hugo Palmköld. Samling vid högskolans huvudentré, Kristian IV:s väg.

15/8 **Svampar, fåglar och växter - naturen runt Friluftsmuseet Hallandsgården**

Ciceron naturguide HG Karlsson. Samling vid Hallandsgårdens dansbana.

22/8 **Övraby och Sperlingsholm - det äldsta Halmstad**

Obs! Cykeltur, medtag egen cykel. Absolut förbjudet att köra omkull. Ciceron f d länsantikvarie Lennart Lundborg. Samling vid Hallands Konstmuseums entré.

Vi hälsar nya medlemmar hjärtligt välkomna!

Ahlstedt, Gunnel, Halmstad
Andersson, Bengt-Åke, Oskarström
Andersson, Gun, Halmstad
Arpman, Lennart, Halmstad
Bengtsson, Hans, Halmstad
Berg, Kenth, Halmstad
Bergman, Tommy, Halmstad
Carlberg, Agne, Halmstad
Christiansson, Ann-Marie, Halmstad
Ekström, Mikael, Halmstad
Hansson, Anders, Halmstad
Hirstad, Tina, Halmstad

Johansson, Curt, Gullbrandstorp
Johansson, Leif, Laholm
Magnusson, Gun-Britt, Halmstad
Magnusson, Inge, Halmstad
Nilsson, Mona, Halmstad
Nilsson, Stellan, Halmstad
Olsson, Britta, Backaryd
Palm, Matti, Åled
Persson, Björn, Haverdal
Pettersson, Tony, Halmstad
Proos, Katarina, Halmstad
Runesson, Magnus, Burseryd

Samuelsson, Börje, Halmstad
Sernemyr, Arne, Laholm
Sörensen, Michael, Halmstad
Teiler, Christer, Halmstad
Wallberg, Kennet, Halmstad
Westlund, Anne-Charlotte, Haverdal
Wikholm, Erik, Halmstad
Wilhelmsson, Ingmar, Halmstad
Stödjande medlemmar:
Plenell, Börje, Halmstad
Bengtsson, Lena, Halmstad

Facebook

Om du är med på Facebook ber vi dig gå in och gilla Gamla Halmstads sida och sprid information om föreningen också till dina vänner.

Hemsidan

Titta gärna på www.gamlahalmstad.se

Nekrologer till årsboken

Minnesord över avlidna medlemmar i Gamla Halmstad publiceras i årsbok 2013 under förutsättning att de lämnas in till föreningens expedition senast den 1 september 2013.

Skriv kort, 100-125 ord och lämna också ett foto.

HalmstadBudet är ett informationsblad för Föreningen Gamla Halmstads medlemmar.
© Föreningen Gamla Halmstad och respektive författare. Med stöd av Kulturnämnden i Halmstad.
Layout: Christel Ek.

Tryck: Fototryck, Halmstad 2013.
FGH, Fredsgatan 5, 302 46 Hstd. Tel: **035-21 40 40**.
Hemsida: www.gamlahalmstad.se
E-post: info@gamlahalmstad.se
Kansliet är öppet månd-fredag 9-14